

naj se smatra pooblaščenim, voditi ta pogajanja v imenu cesarja in cesarice. Ta pogajanja so seveda jako nevarna, ne toli za Kitajsko, kakor za evropski mir, zakaj lahko se zgodi, da pride pri teh pogajanjih do konflikta med sedaj združenimi državami.

Obrtnija.

Umetna obrt na svetovni razstavi v Parizu.

II.

Drugo polje umetnoobrtniške delavnosti, na katerem igrajo Francozi danes neposredno prvo ulogo, je keramiška. Ta je sploh postala nekak ljubljenska vsega umetnoobrtniškega delovanja in se goji ne samo pri Francozih, nego tudi na Danskem, na Nemškem in na Holandskem s prav lepimi uspehi Staroslavna gojišča te stroke, Sèvres, Meissen, Berolin itd. morajo zastavljati vse sile, da ohranijo svoje prvenstvo in vendar se posreči malim manufakturam vedno iz nova, da kaj ustvarijo, kar preseneti ves svet.

Sèvres je še danes nedosežen toda konkurenca postaja čedalje večja. Nove manufakture se ustanovljajo na vseh koncih in krajih, in celo suhoparno praktiška Amerika je v svoji manufakturi v Rookwood-Potteryjon v državi Cincinnati vstvarila tako originalne porcelanske izdelke, da se jim strokovnjaki ne morejo načuditi.

Kar pa obuja največ zanimanja in si je pridobilo najsplošnejše priznanje, to je francoski grès, preprosti in kar nič dragoceni beloprstni izdelki. Ti izdelki se rabijo za dekoriranje celih hišnih fasad, za reliefe in poskus, opremiti s tem materijalom celo kopalno sobo, ki ga je storil, kakor je videti v razstavi George Hoentschee se je jako dobro obnesel.

Moderni keramiki skušajo najraje izkazati svojo spretnost pri umetno lončarskih izdelkih. Večina teh izdelkov se ima za svoj obstanek zahvaliti slučaju in kakor se kaže, je doslej naravnost nemogoče, jeden in isti objekt dvakrat popolnoma jednako in dovršeno napraviti. Jeden objekt se posreči, deset drugih pa se ponesreči. Pri vsakem žganju beloprstnih izdelkov se pokaže, kake časih prav neprijetne muhe ima ogenj. Pri beloprstnih izdelkih je namreč odločilni faktor ogenj. Vse je odvisno od njega, on je pravi umetnik. Človeška roka je izvršila samo nekatere priprave, potem pa prepusti vse milosti in nemilosti plamena. Že samo to kaže, da imamo opraviti s popolnoma novo stroko umetne obrtnosti, in da še niso razkrite vse skrivnosti te stroke. Kumovali so pri rojstvu te stroke najboljši proizvodi stare japonske keramike, ki pridejo tako redkokdaj v Evropo in so bili doslej samo v njihovi domovini po pravi vrednosti cenjeni, in pa moderna kemija. Od tod ta čudovita finost v barvah, ta mehkoča v barvah in ta neposnema izvornost, ki daje tem proizvodom tak značaj, kakor da so zrasli v prosti naravi, kakor da so sami iz sebe nastali in niso

delo človeške roke. Gotovo je, da ima ta stroka še veliko prihodnost pred seboj. Morda je prav ta stroka poklicana pripraviti premembo ne samo glede ornamentalne porabe nekib keramičnih izdelkov, ampak tudi glede dekorativne porabe barve v umetni obrtnosti sploh. Kdor to uvažuje, se ne bo čudil, da se navidezno tako preprosti izdelki kakor so nekatere vaze in lončki tacih umetnikov, kakoršni so Dammouse, Lachenal, Delaherche, Dalpayrat ali za keramično-plastične izdelke, ki gotove plačujejo svoto, kakoršne so se doslej plačevale k večjemu za prav lepe izdelke od bronu.

Bižuterija in keramika sta tisti dve stroki umetne obrtnosti, v katerih so se Francozi resnično povzpeli do vrhunca. Kar so razstavili v drugih strokah je — kakor umljivo — sicer vseskoz izvrstno in absolutno lepo, ali se ne razlikuje tako bistveno od izdelkov tiste stroke, ki so jih razstavili drugi narodi, kakor bižuterijski in keramični izdelki. Pred vsemi bi bilo imenovati steklenine, ki sta jih razstavili firmi Gale v Parizu in Dun v Naueyju. To so izdelki, ki so jih ustvarili pravi umetniki.

Nasprotno pa je jedna industrija, ki je nekdanj nosila slavo francoske umetne obrtnosti po vseh deželah, odločno nazadovala in to na celi progi. V mislih imamo izdelke od bronu. Ta industrija se drži že mnogo generacij stare šablone in ne podaja čisto nič novega. To isto velja tudi glede tistih umetnoobrtniških tehnik, ki imajo namen, dekorirati stene in mobilije. Pri teh papirnatih tapetah, tkaninah za mobilije in stene itd. ni opaziti prav nobenega napredka. Reklo se mi je, da je vzrok temu okolnost, da se francoski interiner v zadnjih 50letih ni bistveno čisto nič predrugačil. Res so francoske mobilije sicer dragocene in tehniško lepo izvršene, ali v vsem tem tiči nekaj zastarelega, nega ovenelost. Človek, ki pregleduje to pohišje, se nehote spomni pariških zakov. Človek dobi utis, kakor da so Francozi izgubili veliko svoje notranje moči.

Obrtnijske raznoterosti.

— Nove lovske patrone. Posodom pritožb o tuzemskem brezdimnem lovskem smodniku ter smodniku za streljanje na tarče se je z poizvedbami dognalo, da je vzrok pritožb skoro izključno slaba kakovost materijala patronskih pušič, slabo užiganje ter nestrokovnjaško izdelovanje patron itd. Ob teh okoliščinah je umljivo, da ta smodnik navzlic svoji, posebno v inozemstvu priznani veljavi nasproti drugim izdelkom ter navzlic svojim od strokovnjakov večkrat povdarjenimi izvrstnimi lastnostmi ne pride v pravi poštev, da še diskreditujejo ga, ker mnogo lovcev pripisuje svoj neuspeh pri streljanju le smodniku, da si tiči ta neuspeh dejansveno le v pomanjkljivosti patronskega materiala ter izdelavi municije, da se tem pritožbam po možnosti odpomore je uprava smodniškega monopola sklenila, spraviti v promet brezdimni smodnik v lovskih patronah. Take patrone se bodo v napolnilnem zavodu c. in kr. municijske tovarne po najskrbnejim nadzorstvom izdelovale in pridejo v izvornem zavitku, uradno zaprte v promet. Dosedaj se izseljuje z brezdimnim lovskim in tarčnim smodnikom št. 1 polnjene lovske patrone kalitva 12 in 16 tako popolno kakor tudi v pol izgotovljenem stanji (z šrotom